

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

En aquest número, además de las vuyt planas de 'l drama *Misterio, deshonra y muerte*, donem per separat 4 planas de 'l drama

PABLO CLARÍS

EL PADRE DE LOS CATALANES

CONCERTS EUTERPE EN NOVEDATS

Dilluns de Pasqua tingué lloch l' inaugural de aquest any.

Lo teatro estaba plé de gom á gom.

Lo programa 'l formaban algunas composicions conegudas, altrás quasi ja olvidadas y un estreno.

Comensem per l' últim.

Zoraida, serenata per' instruments de corda la titula son autor D. C. Orense, de Granada, que respon perfectament á la idea que la creá.

Recorda á *Los Guitarreros* de Hubans.

A las segonas perteneixen *Honra á los bravos!* coro militar, de Clavé, y la cantata per' coro y orquesta, titulada: *Catalunya*, lletra de D. Joseph Roca y Roca y música de D. Claudi Martinez Imbert.

Diuen que 'n Clavé feu sa obra ab motiu de 'l retorn de las tropas espanyolas de la guerra d' Africa.

De factura senzilla y d' expontánea forma melódica, ompla l' objecte.

Fou aplaudida y demandada sa repetició.

La composició *Catalunya*, de nostres amichs Roca y Martinez, fou, si la memoria no 'ns manca, premiada en un certamen que ferá uns quinze ó vint anys se celebrá en aquesta ciutat.

La lletra, enérgica, nervuda y ensemps perfectament ritmada, 'ns recorda 'ls juvenils anys de son autor quant batia en son pit, verge de desenganys y rublert d' ilusions, ab tota sa intensitat l' amor á la nostra terra.

En altre lloch la veurán inserta nostres lectors.

La música en general, acusa un compositor de talla, coneixedor de la ciencia y fiel observador de sos preceptes.

En son treball no s' hi véu intent d' innovacions que implican laberíntich problema de duptosa y discutible solució, com tampoch que figuri son autor en las filas d' aquests que 's titalan regeneradors de 'l gust musical y ab sas obras acaban de pervertirlo.

Lo Mtre. Martinez Imbert és un compositor de bona mena: abonan sa maestría una infinitat d' obras y 'l haver figurat entre 'ls mes distingits deixebles de 'l sabi professor de contrapunt y fuga 'l Mtre. don Bernat Calvó Puig.

La música de *Catalunya* és expontánea, fácil, de ben tirat ritme melódich que 's conjunciona perfectament ab la lletra que l' acompanya.

Lo mes inspirat és lo número II quant la música va á 'l temps de barcarola y la lletra diu:

*Lo camp oneja
cubert de blat
etz., etz., etz.*

¡Llástima que 'l estribillo tinga l' ayre mercadéssim de couplets d' *Eden Concert!*

Si fós possible (que creyem que si) 'l cambiaria. Es una nota dissonant que enlletjeix la composició.

Felicitem á 'ls autors Roca y Martínez y felicitem també á la societat Euterpe y á sa direcció per l' acert que han tingut en fernes conéixer tant magnífica obra.

Lo públich demaná sa repetició y que dirigís lò autor.

Las demès composicions foren aplaudidas, surtint la concurrencia mes que complascuda.

ARMANDO DE LA FLORIDA.

Revista teatral

Tívoli.—CIRCO EQUESTRE.—Inseguint sa inveterada costum, la empresa no 's dona repós per' presentar en sos espectacles amenitat y varietat.

Una y altra han rebut en la passada setmana considerable refors, ab lo debut de 'ls artistas Mrs. Oworth, Brossa y Pollastrini que reuneixen la forsa, equilibri y distinció.

Ha sigut estrepitosament aplaudida la pantomima *Cendrillon* que obé una execució perfecta, mimosa y plene

de infantil gracia per' las mamás que embadalidas se miran aquells actors en sas primeras manifestacions.—J. MATHEU.

Novedats.—*El Padre Juanico*, drama en prosa castellana y en tres actes de D. Angel Guimerá.—

Lo bo y millor que en arts, lletras y ciencias hi ha en Barcelona, 's doná cita en aquet teatro la nit de l'estreno de que anem á parlar.

Y no és estrany.

Sempre un estreno d'en Guimerá és considerat com aconeteixement que dóna lloch á acaloradas polémicas, á apassionadas apreciacions per sos adeptes y parcials.

Y *El Padre Juanico* ha despertat mes la curiositat de la gent de lletras, per haver sigut estrenat á Madrid ab éxit discutible.

No volem sapiguer si és traducció ó arreglo de l'original catalá, y si ell és obra d'aquet dramaturg ó de aquell consumat actor.

L'autor no fa la obra; aquésta fa l'autor.

L'argument és gastat.

Lo fòrma la qüestió d'uns tutors que s'han gastat los béns d'una menor y que no veuen altre recurs per salvarse de la desesperada situació en que 's troban, sino casar lo fill viciós y mal educat ab la pubilleta, órfana de pare y mare, nevoda de 'ls tutors nombrats.

Pero aquélla sentia amor per en *Toni*, bover de la masia propietat de la pubilleta *Rosó*.

Aquésta és la dificultat insuperable que s'ha de resoldrer á la vista de 'l espectador: per ella emplea l'autor dos actes, acumulant efectes sobre efectes que entorpeixen la marxa regular de 'l plan; y per' obtenirla, acut á medis reprobables en nostre concepte, com són fèr barallar los personatjes en escena.

Concebut lo plan de *El Padre Juanico* baix l'impresió d'un pensament vulgar y manosejat per comedias-tros y novelistas de menor cuantía, son autor, l'insigne poeta catalá, l'ha desenvolupat ab incidents idilichs y ab pujats tochs de poesia bucólica, donantli una extensió forsada y laboriosa.

Los personatjes són falsos; un sol s'aguanta.

Lo protagonista, *Padre Juanico*, no és lo verdader sacerdot católich, observador y propagandista de la ley de Cristo, correcte sempre en sas paraulas y actes.

Nosaltres no hi hem sapigut vèurer ni una cosa ni altra.

Alguna de las escenas de 'l primer acte que 's desenvolupa en sa presència convertint la sagristia, lloch de respecte y reculliment, en verdadera plassa pública ahont los dos bandos, cofrades de 'l Roser y San Francesch, se disputan la prioritat y per lo tant lo dret de prelació en la celebració de sa festa tutelar, confirma lo poch zel católich de 'l senyor rector que consent se disputin devant l'imatje de Jesús crucificat y 's diguin paraulas de no gayre bon sentir.

La *Rosó*, de massa cándida é ignocenta que l'ha volguda fèr, resulta, per tots cantons, inverossímil: aixó fa que algunas vegades fassin riurer per lo impropias sas rebuscadas ingenuitats.

A *Jordí*, l'arcalde, suprema autoritat de 'l poble, home si be mancat de fina educació, ab sobra de tunanteria y poca consciencia en concebir y realisa 'l plan de salvarse de 'l precari estat en que l'ha portat lo vici, obligant á la *Rosó* á casarse ab en *Llorensó*, jove á qui ni estima ni simpatías per ell sent com no 'l feren suspitar de sas mútuas inclinacions amorosas entre la *Rosó* y *Toni*, lo rebombori de 'l primer acte quant los joves manifestan plenament los síntomas de sa passió, 'l trobarlos jugant, relació de *El Padre Juanico*, primer acte, y per últim,

trobarlos ballant á l'era de sa casa, escena de 'l segón acte?

No comprenem com l'home que pensa lo mes, comentent un verdader delictu moral, no pensa en lo menos fènt un acte correcte y disculpat pe 'l motiu impulsor, com haguera sigut despatxar en *Toni* de la masia, tallant aixís tota classe de relacions entre ell y la *Rosó*.

Es ben cert que aixís no hi hauria 'l drama; pero l'arcalde haguera resultat tot d'una pessa: previsor y astut; un verdader pillo.

Ara resulta manco.

La *Teresona* és un personatge incompreensible en la vida real y en lo teatro: doctora en xismografia com ho demostra en tot l'acte primer y part de 'l segón, no molt obedient á 'ls mandatos de son germá 'l Sr. *Cura párroco* y poch imposada de 'l respecte que 's mereixen son sexo y sa nova posició social, bullanguera, atabalada en sas paraulas y accions, sigui, en determinat moment, per encárrech de 'l Sr. *Cura párroco*, l'indicador de lo prudent y comedit?

Aixó passa á 'l segón acte, escena entre aquét, *Teresona* y *Ramona*.

Es la mateixa de 'ls dos citats actes la que callada escolta las violentas imprecacions de 'n *Toni* contra 'n *Llorensó*?

Llavors la *Teresona* xerrayra, calla; la batallona 's torna pacífica.

Es un caràcter enter, sens interrupcions ni intermitencias? No.

Toni és per' nosaltres lo tipo mes enter de aquet drama. Enamorat á 'l principi de la *Rosó*, se 'l veu créixer en sa passió amorosa, pensant sempre en ella y fins posant per ella en perill sa existencia, renyint ab en *Llorensó*.

Per eix motiu resulta 'l mes simpátich.

Podríam preguntar, presentantnos rigoristas en extrem: ¿ahont ha vist l'autor de *Terra baixa*, que vagin devant de la imatge ó tabernacle las autoritats eclesiásticas com és lo senyor rector, com passa á 'l final de 'l drama?

Ja sabem que si no fós aixís no hi hauria sa mort per equivocació y, per lo tant, la inesperada solució á 'l conflicte pendent.

Lo casament que vol sèr *in articulo mortis*, no és tal, per faltarhi 'ls elements constitutius que determina la ley.

In articulo mortis se casan quant un ó 'ls dos contrayents están moribundos y no és possible esperá 'l temps establert per la ley per las amonestacions y demès formalitats que 's requereix en casos normals.

Aquí no: qui está morintse és lo capellá que ha de donar la benedicció y fe de la mateixa.

Y he'us aquí un final de magnífich efecte plástich, de bonica impresió y d'èxit segur, que está faltat de base en sa part filosófica-legal.

Lo llenguatge es lo..... que és.

En la primera audició recullirem, según acte, *echar pùlpito abajo*. (Tirar trona avall).

La execució primorosa per part de tots los artistas, sobresurtint la Sra. Guerrero que broda ab notas de bon gust son difícil paper, arrencant aplausos en las mes culminants escenas. Lo mateix fá y obté l'intelligent actor Sr. Diaz de Mendoza.

—Dimecres passat, tingué lloch l'estreno de 'l drama en prosa castellana y en tres actes, titulat: *Silencio de muerte*.

La obra venia amparada ab la paternitat desconeguda de J. Gálvez; pero á las primeras escenas, á 'l esbosarse 'ls personatjes, caygué 'l pseudónim y quedá perfectament

marcada la figura de son verdader autor: D. J. Echegaray.

Com totas sas obras, t'è aquèsta escenas impregnadas de certa calma que desespera á 'l costat d' altrás que dominan, subjugan, sujestionan y passan per l' imaginació de 'l espectador com llam per l' espay; personatjes que viuen en un món plé de idealisme, rodejats d' inficionada atmósfera y sentint las corrents tempestuosas d' un estat neorótich, delirant, irresistible, enfront d' altres que 's veuen y 's tocan continuament en la vida real: á la vulgar y material apreciació de la existencia ab sas baixejas y miserias, oposant nova manera de manifestá 'l crú sentiment per las afeccions mes delicadas de 'l ánima, y tot aixó dirho en prosa pulera, atildada y en forma cicellada escultural.

Respecte á la execució, inmillorable.

Pocas vegadas hem vist un conjunt mes armónich que 'l que donan los apreciables actors que hi prenen part, sobressurtint la Sra. Guerrero y 'ls Srs. Diaz de Mendoza y Jimenez.

A 'l final de la obra tingueren de presentarse á las taulas una infinitat de vegadas á rébrer los entusiastas aplausos de la concurrencia, y en una d' ellas, adelantantse l' apreciable actor Sr. Diaz digué que *Silencio de muerte* és de D. Joseph Echegaray.—ROMEO.

Eldorado.—Tancá sas portas dimars de la setmana passada.

Hi hagut aplausos per' tots: autors é intérpretes y acert per part de la Empresa en la elecció.

¡Llástima que 'ls *franchs* ab sa elevada cotizació 'ns hajin privat de la temporada d' estiu!

Granvia.—Si no bastessin las mellors obras de nostre temps d' or de la lírica espanyola pèra que 'l públich acudís cada vespre á umpli 'l teatro, n' hi hauria prou ab la fina y perfecte execució que en general t'è *La viejecita*. No és possible demanar mes.

Y segueixen las doscentas y pico de representacions de l' afortunada obra *El duo con la Sultana* que com quant s' estrená fá repetir la popular sardana.

De la sarsueleta titulada *El día del juicio* ne ferem cás omís com á crítichs y com á revisteros.

CATALUNYA

I

Ja l'astre rey destrena
sa cabellera d'or;
los aspres pichs llumena,
y 'l riu, mirall de plata,
sa hermosa llum retrata,
sa llum d' encès color.

La nit s' allunya;
canta aixerida
la cadenera;
canta lo gall,
y Catalunya,
sempre feynera,
brava y ardida
se 'n va a'l treball.

No és la superba dama que algún día
lluylaba á foch y á sanch;
no són avuy los frèstechs almugàvers
sos aspres cortesans;
ja en lo castell los negres corbs no alejan
en torn de un trist penjat,
ni las galeras surten de la platxa
de guerra crits donant;
ni en cinturons de pedra s' asfixian
las vilas y ciutats;
ni la blavenca volta sols esqueixa
lo cim de 'ls campanars.

Mes Catalunya és viva encara,
lluylta constant;

la llibertat, sa santa mare
la impulsa avant.

II

Lo camp oneja
cubert de blat:
lo ví rojeja
trevent espuma:
l' ayret perfuma
lo fruyt d'aurat.

a'l fill de nostra terra
que ab la materia en guerra,
uneix galans cantadas
a'ls cants de l' aucellet.

¡Tra, la ra lál!
¡Visca 'l treball!
¡Tra, la ra lál!

Quan la masia
mira que amunt
lo fum envia,
sa llar honrada,
sa esposa aymada
contempla a'l punt.

lo vol de 'l ball de plassa
que 's fòrma y desenlassa,
a'l só de la tenora
y a'l só de 'l fluviol.

¡Tra, la ra lál!
¡Visca l' amor!
¡Tra, la ra lál!

Fins de las penyas
brolla l' esplet:
feynas farrenyas
duras suadas
de treballadas
may han distret

Y 'ls jorns de festa
—jorns de consol,—
sens fatich rèsta,
si ab la que adora
pót sols un' hora
seguir lo vol,

III

Tan enlayre com de 'l temple
n' es lo cim de 'l campanar,
la superba xameneya
trau l' encens de 'l sant treball.

Lo teler ne traqueteja,
las calderas van roncant:
de la gloria de la patria
las fogaynas són la llar.

Rebrunzentas van las rodas,
tot tremola á son voltant,
y entremitj d' aquell estrépit
l' obrer canta adelarat.

Trich trach, trich trach,
¡Visca 'l treball!
Trich trach, trich trach.

Catalunya despullada
ja pe 'l món may anirà:
cull lo cánem, lo fil fila
y 's teixeix vestit real.

A'ls agravis que l' hi feren,
ha respost com ella sab,
donant honra als qui arrencaren
l' antich ceptre de sas mans.

Sos palaus avuy adorna,
y hasta adorna llurs palaus
ab las galas de la industria
y ab las joyas de las arts.

Trich trach, trich trach,
¡Gloria a'l treball!
Trich trach, trich trach.

IV

Mentres xiulant l' espay travessa
locomotora com lo vent,
sarpa de 'l port la nau ayrosa
que deixa estela a'l detrás séu.

Planas y monts, barranchs y timbas
l' una traspassa rebrunzent:
l' altra ab lo tall de forta quilla,
blavas onadas mitj-parteix.

Fruyts de l' enginy de Catalunya,
qu' en Catalunya no cabent
van sobreixint, en tant que escampan
de novas glorias grans retrets.

¡Avant! ¡Avant!
¡Visca 'l comerç!
¡Avant! ¡Avant!

¡Oh mariner qu' en mar llunyana
dalt de la gavia estás atent!
Quan lo fibló de l' anyoransa
sents ¡ay! que 't punxa 'l cor fidel,

pensa que 'l buch en que navegas
és Catalunya, en moviment,
que per la mar recorra altiva
com ans gloriosa l' Univers.

Y al arribar á estranya terra
l' espay aixorda ab tos accents:
¡un cant de pau y un cant de gloria,
y una abraçada a'ls fills de Déu!

¡Avant! ¡Avant!
¡Gloria a'l progrés!
¡Avant! ¡Avant!

Protestem

Això es, si: protestem.

Y ho fem ab tota la energia que 'ns dona nostra ilimitada independència y nostra llibèrrima manera de pensar.

En un setmanari d' aquesta ciutat, en la secció de *Campanadas*, hem llejit que un de sos redactors, estimat amich nostre, trobantse dilluns de Pasqua ab sa família á Vallvidrera, fou insultat y casi agredit per alguns individus d' una societat coral que ha donat molt que discutir en quant a'l talent artístich y la manera de dirigir de son director.

Lo fet portat á cap per alguns coristas de la societat aludida, no te nom; és valdre's de la numérica superioritat per' solucionar certes apreciacions artísticas publicades en las planas d' aquell setmanari.

L' art musical és lo que 's presta á mes diferents y oposadas definicions de sa essencia y virtualitat, y també, per sa índole genial conceptiva, á las mes elevadas discussions dintre l' ilimitat espay de las especulacions científicas.

Ab la ploma s' uneixen los mes oposats extrems, se amansan las tempestats, se planeja lo montanyós y s' endulceix lo amarch.

Ab-escándols, ab las faltas d' atenció que 's mereix tota persona mitjanament educada, ab amenassas y sos derivatius arguments, la cequia 's converteix en atlántich, l' aygua mansa en gigantescas onadas y un gra de sorra en infranquejable montanya.

Diem lo precedent per fixar los medis racionals y expèdits á que pòt acudir tot aquell que mortificat se cregui per las mes ó menos acertadas apreciacions ó conceptes crítichs.

Si 'l redactor insultat y casi agredit en Vallvidrera emiti (com potser nosaltres emitirem en nostre periódich y á son temps) alguna idea faltada de base y equivocada en sas derivacions, saben los individus de la coral societat que la premsa 'ls ofereix camp de vindicació y que sos escrits honrarán las planas de 'ls periódichs en que s' insertin. Aixís se solventan las discrepancias: ab la ploma.

Acudir a'l terrenó á que fou portat nostre company, no es ni correcte ni acceptable.

Consti, donchs, nostra protesta.

Repertori de fora

Vich, 3 de Juny.

Diumenje passat en lo teatro de 'l «Centro Industrial» representaren la sarsuela *El alcalde interino*, 'l drama de'l Sr. Escalés *A'l peu de la creu* y finalisá la funció ab un lluhit ball de societat.

En lo desempenyo de las obras varen distingirse la senyora Estévez y 'ls Srs. Echene, Franquesa, Buxó, Prat, Guasch y Garriga. Lo coro, molt be.—U. I.

Saló de descans

De l' arbre de l' amiatat la mort ne va arrencant las fullas. Avuy hem de donar compte d' una que 'l vent de la dissort ha fèt desaparèixer per sempre de nostra companyia. En Heribert Mariezcurrena ha mort.

Era nostre amich de caràcter franch y bondadós, actiu, intelligent y expert en assumptos d' art. Y entre totas aquestas lloables qualitats sobresurtia, com nota dominant, un entussiasme sens limits per las cosas de la terra.

Ell establí 'l primer taller de fototipia y fotograbat, portant sos treballs á la suma perfecció.

Això resulta que en totas las obras que 's publicaren hi havia mostra de sa laboriositat y gust artístich, fentse sos treballs indispensables.

Descansi en pau y rebi sa familia nostre mes sentit pèsam.

—En lo *Jardín Español* hi debutará prompte una companyia de sarsuela dirigida pe 'l conegut actor senyor Bergés.

Segons noticias, en son repertori hi figuran algunas produccions inéditas de reputats escriptors y músichs.

—La companyia de sarsuela *género chico* que ab aplauso treballa á 'l *Eldorado* d' aquesta ciutat, ha surtit pèra Sabadell á donar un cert número de funcions.

Li augurem gloria y profit.

—Nos han dit que en lo segon concert que donará la societat coral *Euterpe de Clavé*, s' hi cantarà una composició de caràcter popular y á veus solas de 'l mestre Candi.

Ja és hora que 'ls músichs de valia, de verdader mérit, prestin ajuda á la idea artística de nostre Clavé.

—S' ha posat á la venta la bonica comedia en un acte y en vers, original de D. Joseph Pau Rivas, titulada: *No hay bien donde no hay amor*.

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO
Y COPISTERÍA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA
de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

✻ JUAN AYNE ✻

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona.